

รวมเรื่องเล่า
จากประสบการณ์ของตำรวจ
สิ่งที่ประชาชนควรรู้
ก่อนจะไปโรงพัก

เรื่องเล่า จาก ร้อยเวร (ตัวจริง เสียงจริง)

หมวดตัน นกรบาล

เรื่องเล่าจากร้อยเวร (ตัวจริง เสียงจริง)

โดย หมวดต้น นครบาล

สงวนลิขสิทธิ์ในประเทศไทยตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ © พ.ศ. 2556 โดย หมวดต้น นครบาล
ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ดัดแปลง ทำซ้ำ จัดพิมพ์ หรือกระทำการใด โดยวิธีการใดๆ ในรูปแบบใดๆ
ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่ในสื่อทุกประเภท หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ
นอกจากจะได้รับอนุญาต

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

หมวดต้น นครบาล.

เรื่องเล่าจากร้อยเวร (ตัวจริง เสียงจริง). --กรุงเทพฯ : ซีเ็ดยูเคชั่น, 2556.

1. พนักงานสอบสวน. 2. การสอบสวน.

I. ชื่อเรื่อง.

363.25

ISBN(e-book) : 978-616-08-0880-9

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

อาคารทีซีไอเอฟ ทาวเวอร์ ชั้น 19 เลขที่ 1858/87-90 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา
เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 0-2739-8000

[หากมีคำแนะนำหรือติชม สามารถติดต่อได้ที่ comment@se-ed.com]

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในระดับชาวบ้านทั่วไป หากเมื่อได้อ่านแล้วบางเรื่องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการติดต่องานที่สถานีตำรวจ หรือเรียกง่ายๆ ว่า “โรงพัก” ซึ่งจะกล่าวถึงหลักวิธีคิดง่ายๆ เกี่ยวกับคดีอาญาในบางเรื่องบางข้อหา รวมถึงการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่ทำหน้าที่ร้อยเวรบนโรงพัก และอีกหลายเรื่องที่น่าสนใจ

ผู้เขียนหวังว่าเรื่องราวที่ถ่ายทอดในหนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งในด้านเนื้อหาสาระ เกร็ดความรู้ และให้ทัศนคติหรือมุมมองชีวิตของการทำงานที่แตกต่างกันออกไปของบุคลากรอีกวิชาชีพหนึ่ง ตลอดจนให้ความเพลิดเพลินจากเรื่องเล่าต่างๆ ที่ได้ยกมาเป็นตัวอย่าง ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่ารูปแบบไม่ซ้ำกับหนังสือเล่มอื่นๆ

และหากเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ส่วนหนึ่งส่วนใดไปตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หรือทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้รับความเสียหาย ผู้เขียนต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

การไปพบร้อยเวรที่โรงพักเพื่อขอความช่วยเหลือในบางเรื่องนั้น สำหรับชาวบ้านทั่วไปบางคนอาจจะไม่ทราบ หรือบางคนก็ทราบดีอยู่แล้วจะต้องทำอย่างไรบ้าง ดังนั้นผู้เขียนจึงอยากแนะนำการปฏิบัติในบางเรื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

หมวดต้น นครบาล

สารบัญ

บทนำ	7
ร้อยแวร	10
ร้อยแวรคือไคร	12
ร้อยแวรมาจากไหน	17
เส้นทางของคตือาญา	22
คตือาญาจะคตือาญา จะเริ่มทำอย่างไร	24
ชีงโรงพักในบทบาไหน	26
คตือาญาหรือคตือาญา	29
ผู้สืบทาย	31
ผู้ตือองหา	32
ใช้ทนายความเมื่อใด	34
การมอบอำนาจ	37
คตือาญาที่ขอมความได้ และคตือาญาที่ขอมความไม่ได้	40
การออกหมายจับ	42
ไม่ได้ถูกจับ แต่ถูกขอหมายจับ	44
คดีได้ก้าน้อย	46
แจ้งความเอกสารหาย	47
การแจ้งความร้องทุกข์	54
การขอมอบตัว	57
การประกันตัว	60
การติดตามผลคดี	62
ใบสั่ง	67

เข็ดดั่ง เป้าคดีอาญา.....	69
ขี้ยกอก คดีขอดอติ.....	74
ลักทรัพย์ไม่รู้ตัว คดีที่ประชาชนสิ้นหวัง.....	78
ถูกล้วงกระเป๋า คดีที่น่าเห็นใจ.....	81
คดีทำร้ายร่างกาย.....	83
ทะเลาะวิวาท ดูหมิ่นซึ่งหน้า หมิ่นประมาท และทำร้ายร่างกาย คดีที่มักจะมาพร้อมๆ กัน.....	86
จำหน่วยซีดลามก.....	88
ต่างตัวเจ้าปัญหา.....	90
ให้ที่פקังคนต่างตัวน่ากลัวมากกว่า.....	92
กฎหมายยาเสพติด เหมือนรู้แต่ไม่รู้.....	94
ขบับ.....	97
ปลอมแปลงเอกสาร.....	100
รณจักรยาเยาเห็ดหาย.....	103
อาวุธปืน.....	105
รณกัน.....	107
จับรณคน.....	111
ความผิดเกี่ยวกับกฎจราจรที่มีโทษจำคุกและต้องถูกส่งห้องศาล.....	114
“ลิขสิทธิ์” คดีที่สร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้านสุดๆ.....	117
คดีฆ่าคนตาย.....	121
“ร้อยเวร” บุคลากรที่ไร้หลักประกันในชีวิตราชการ.....	124
อาชีพที่ถูกสาป.....	126
มีผู้ซื้อสัตว์.....	128
ตัวขุนต่ำ แต่ความคาดหวังสูง.....	130
การเอาหน้าด้วยกระแสนองสังคม.....	133
“ตำรวจ” เจ้าพนักงานที่มีปัญหาเรื่องความเป็นธรรม.....	135
ท้ายที่สุดก็โดนไล่พลต.....	138
ปลายทางของร้อยเวร.....	140
หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน.....	143

บทนำ

บนความแตกต่างของฐานะทางสังคม พื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ของคนในสังคม เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจต่างๆ ของแต่ละบุคคลในการจัดการต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลในสังคมนั้นๆ บางครั้งการตัดสินใจดังกล่าวก็สร้างความได้เปรียบหรือเสียเปรียบในเรื่องที่ขัดแย้งกัน ประกอบกับปัจจุบันสังคมไทยมีความเปลี่ยนแปลงค่านิยมต่างๆ ในลักษณะก้าวกระโดดหลายด้าน จนทำให้คนไทยลืมนิยามพฤติกรรมในเชิงบวกของความเป็นคนไทยไป เกิดภาวะปราศจากความเสียสละและการให้ จึงทำให้ความเห็นแก่ตัวเข้ามามีบทบาทจนเกิดการเอาเปรียบของคนร่วมสังคมเดียวกัน

โดยเฉพาะเรื่องสิทธิมนุษยชนซึ่งคนส่วนใหญ่มุ่งป้องกันสิทธิของตัวเองโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น ที่บางคนอาจถูกละเมิดสิทธิอย่างไม่สมเหตุผลโดยไร้หนทางต่อสู้ เข้าลักษณะ “ปลาใหญ่กินปลาเล็ก” ผู้ที่มีความรู้มากกว่าย่อมได้เปรียบผู้ที่มีความรู้น้อย ในกรณีที่มีความขัดแย้งของคนในสังคมเกิดขึ้น มีการนำกฎระเบียบทางสังคมมาเป็นเครื่องมือใช้บังคับ เช่น กฎหมายต่างๆ ดังนั้นผู้ที่มีความพร้อมในการสรรหานักกฎหมายเก่งๆ มาเป็นตัวแทนในการต่อสู้ทางคดี ย่อมมีความได้เปรียบกว่าผู้ที่ไม่มีความพร้อมในเรื่องเหล่านั้น

สิ่งที่น่าคิดอย่างยิ่งคือ ผลการต่อสู้ทางคดีดังกล่าวข้างต้นนั้นจะถือเป็นความยุติธรรมได้หรือไม่ ผู้เขียนมีความปรารถนาอยากให้คนในสังคมไทยมีแนวคิดที่ว่า การได้มาซึ่งความยุติธรรมไม่จำเป็นจะต้องมาจากผลของการต่อสู้ทางคดีของคู่กรณี

เท่านั้น แต่ความยุติธรรมควรได้มาจากจิตใจที่ดีของทุกคนที่จะหยิบนั่นให้กันและกันและครอบงำโดยไม่ต้องร้องขอ ไม่ต้องมีผู้ตัดสิน และไม่ต้องมีการพิพากษา

ความยุติธรรมก็คือ คุณธรรม การให้ และการมีจิตใจที่เสียสละของแต่ละคน โดยผู้ที่มิพบบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสิ่งเหล่านี้ได้อย่างชัดเจนก็คือ เจ้าพนักงานของรัฐ ที่จะต้องริเริ่มหยิบนั่นสิ่งดีๆ เหล่านั้นให้กับประชาชนโดยไม่ต้องมีการร้องขอ และไม่ต้องคำนึงว่าประชาชนผู้นั้นมีฐานะเป็นเช่นไร หรือมีความรู้ระดับไหน เพราะทุกคนในสังคมพึงจะได้รับคามยุติธรรมและการบริการที่ดีจากเจ้าพนักงานของรัฐ ที่มีจิตใจเปี่ยมด้วยคุณธรรม ความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อต่อกันทั้งนั้น

ดังนั้นผู้เขียนจึงได้รวบรวมเรื่องราวสาระที่น่ารู้ต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ โดยเชื่อว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่น้อย ทำให้ผู้อ่านเข้าใจวิธีคิดและมุมมองอีกด้านหนึ่งในเรื่องทางคดี และการให้บริการที่ดีจากเจ้าพนักงานตำรวจตามสิทธิที่พึงมีตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้โดยส่วนใหญ่จะกล่าวถึงรูปแบบและวิธีการทำงานของตำรวจบนโรงพัก ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ตลอดจนแง่คิด มุมมองของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสาระและวิธีการปฏิบัติอย่างง่ายๆ เกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องต่างๆ เมื่อต้องไปติดต่องานกับเจ้าพนักงานตำรวจบนโรงพัก ซึ่งในบางเรื่องหรือบางกรณีหากเข้าใจในวิธีการแล้ว ก็จะทำให้มีความมั่นใจมากขึ้นในการไปติดต่องานบนโรงพัก โดยไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งนักกฎหมายในการดำเนินการเรื่องนั้นๆ

ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างการปฏิบัติงานของตำรวจ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมที่เรียกได้ว่า “เป็นต้นสายธารแห่งกระบวนการยุติธรรม” ที่ทำงานประจำอยู่บนโรงพัก นั่นก็คือ พนักงานสอบสวน หรือที่ชาวบ้านทั่วไปเรียกกันว่า “ร้อยเวร”

ก่อนอื่นขอทำความเข้าใจกับผู้อ่านเกี่ยวกับถ้อยคำที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้ก่อน คำว่า “ร้อยเวร” หมายถึงชื่อเรียกของข้าราชการตำรวจที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานสอบสวน ซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เวรสอบสวน (เข้าเวรบนโรงพัก) และให้หมายความรวมถึงข้าราชการตำรวจซึ่งทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน **เจ้าของคดีที่รับแจ้งความไว้แล้ว** แต่ไม่ได้อยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เวรสอบสวน (ออกเวรแล้ว)

สิ่งที่ยากที่สุดในการเขียนหนังสือเล่มนี้ก็คือ การใช้ถ้อยคำที่สามารถสื่อความหมายกับผู้อ่านที่มีพื้นฐานความรู้ทางกฎหมายที่แตกต่างกันให้เข้าใจตรงกัน หรือใกล้เคียงกันมากที่สุด หรือตรงตามที่คุณเขียนต้องการจะสื่อสาร ดังนั้นเนื้อหาภายในเล่มบางถ้อยคำอาจจะเป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการมากนัก บางถ้อยคำอาจจะเป็นภาษากฎหมาย และบางถ้อยคำอาจจะมี ความหมายที่ลึกและตีความไปได้หลายรูปแบบในมุมมองของนักกฎหมาย แต่โดยกรอบแนวคิดของผู้เขียนนั้น เพียงต้องการสื่อกับผู้อ่านที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ให้มีความเข้าใจถึงกระบวนการวิธีการต่าง ๆ บนโรงพัก และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้ปฏิบัติงาน

หากผู้อ่านท่านใดมีความรู้แจ้งเห็นจริงเกี่ยวกับสาระและเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ อาจจะไม่เห็นด้วยหรือมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป ผู้เขียนต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย และให้ถือว่าหนังสือเล่มนี้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ชาวบ้านทั่วไปที่ไม่มีความรู้ในบางเรื่องเกี่ยวกับงานโรงพัก ได้มีความรู้และความเข้าใจมากขึ้น

ร้อยเวร

คำว่า “ร้อยเวร” หากจะค้นหาความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานนั้นคงจะหาไม่เจอ แต่เป็นเรื่องแปลกที่หากประชาชนทั่วไปได้ยินคำว่า “ร้อยเวร” ก็มักจะเป็นที่เข้าใจตรงกันว่า ร้อยเวรคือบุคคลที่มีหน้าที่รับแจ้งความซึ่งประจำอยู่บนโรงพัก ยามเมื่อประชาชนมีความเดือดเนื้อร้อนใจหรือมีเรื่องที่ต้องการความช่วยเหลือก็จะไปที่โรงพัก และเมื่อไปถึงโรงพักแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่หน้าโรงพักก็จะบอกว่า “ร้อยเวรอยู่ด้านใน” ประโยคนี้ยังสามารถบอกได้อีกว่า ร้อยเวรเป็นบุคคลที่สามารถเข้าพบได้ง่าย สามารถเข้าพบได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องผ่านใคร ซึ่งแตกต่างจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในสายวิชาชีพอื่นที่ต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน เข้าพบได้ยาก และจะต้องพบได้เฉพาะวันและเวลาทำการหรือนัดหมายไว้เท่านั้น

ในอดีตมีสิ่งที่ยืนยันบอกความหมายของคำว่า “ร้อยเวร” ได้ชัดเจนมากกว่าปัจจุบัน กล่าวคือ นับตั้งแต่กฎหมายได้ให้ตำรวจมีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญา ก็มีการกำหนดให้มีเจ้าพนักงานตำรวจทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายดังกล่าว พนักงานสอบสวนจะเข้าเวรประจำอยู่ที่โรงพัก ทำหน้าที่รับแจ้งความร้องทุกข์พลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการแก่ประชาชนในเรื่องต่างๆ เท่าที่จะทำได้ด้วยจิตใจที่เอื้อเฟื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าพนักงานตำรวจที่จบการศึกษามาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่ในการบรรจุแต่งตั้งครั้งแรกจะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนหรือที่เรียกกันว่า “ร้อยเวร”

ดังนั้นในอดีตที่เราพบเห็น พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ร้อยเวรนั้น จะมีชั้นยศร้อยตำรวจตรี (ร.ต.ต.) ถึงร้อยตำรวจเอก (ร.ต.อ.) กล่าวง่ายๆ คือ ส่วนใหญ่จะเป็นแค่ระดับนายร้อยเท่านั้นที่ทำหน้าที่พนักงานสอบสวนเข้าเวรอยู่ที่โรงพัก จึงเรียกกันติดปากว่า “ร้อยเวร” หรือ “ร้อยเวรสอบสวน” แต่สำหรับในยุคปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ มากมาย การทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนบนโรงพักจึงต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เฉพาะด้าน ทั้งในเรื่องกฎหมายและเรื่องการสืบสวนสอบสวน ตลอดจนการให้บริการแก่ประชาชนด้วย

ปัจจุบันร้อยเวรที่มีชั้นยศแก่นายร้อยจึงค่อนข้างหาพบได้ยาก เพราะโดยส่วนใหญ่จะมีชั้นยศตั้งแต่พันตำรวจตรี (พ.ต.ต.) หรือพันตำรวจโท (พ.ต.ท.) ซึ่งหากจะเรียกว่า “ร้อยเวร” ก็จะเป็นการลดชั้นยศของพนักงานสอบสวนผู้นั้น เพราะมียศในระดับนายพันแล้ว จึงมีศัพท์ใหม่ที่ใช้เรียกกันคือ “พันเวร” แต่คำว่าพันเวรไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนัก เพราะเมื่อฟังดูแล้วมีความรู้สึกว่าคุณคลั่งก๊วเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ดูจะห่างเหินจากประชาชนไปหน่อย ไม่เหมือนคำว่า “ร้อยเวร” ที่มีความใกล้ชิดและเป็นที่พักของประชาชนได้มากกว่า ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นตำรวจชั้นยศไหนก็ตามที่เข้าเวรสอบสวน ชาวบ้านทั่วไปก็มักจะเรียกติดปากว่า “ร้อยเวร”

เรื่องเล่าจากรั้วยวธร

อาญา ทำหน้าที่สอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดและความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายก่อนมีการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล นี่แหละคือที่มาของคำว่า “ร้อยเวร”

อำนาจของร้อยเวรที่กล่าวมาแล้วนั้น จึงเป็นที่มาของหน้าที่ต่างๆ มากมายที่เกิดขึ้น หน้าที่บางอย่างบางเรื่องหากละเว้นการปฏิบัติ ก็ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย บางอย่างบางเรื่องจะอ้างคำว่า “ไม่รู้” คงจะไม่ได้ หากมีประชาชนคนหนึ่งเดินขึ้นโรงพักเพื่อแจ้งความร้องทุกข์ คนเป็นร้อยเวรจะต้องรู้ว่าสิ่งที่ประชาชนมาแจ้งความร้องทุกข์นั้นเป็นเรื่องอะไร และเป็นข้อหาอะไร ไม่ว่าจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติไหน หรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาที่ร้อยกี่ปันเรื่องที่จะต้องรู้ก็ต้องแบ่งแยกให้ได้ ต้องรู้ว่าจะซักถามเรื่องราวอย่างไร มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไรให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย

จากอดีตจนถึงปัจจุบันการทำหน้าที่ร้อยเวรนั้นจะต้องทำหน้าที่ต่างๆ เกี่ยวกับการสอบสวนทุกขั้นตอนอยู่ในคนเดียวโดยตลอด ไม่มีเสมียนพิมพ์ติดหรือผู้ช่วยใดๆ เพราะโดยหลักของการสอบสวนนั้นเป็นการดำเนินการให้ได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อประมวลเรื่องราวให้เข้าใจเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ต่อแท้ และเป็นความลับ เพื่อการค้นหาความจริงในคดี ตลอดจนสรุปเรื่องราวความเห็นทางคดีเสนอต่อพนักงานอัยการได้อย่างถูกต้อง จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนเพียงคนเดียว

ในปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พยายามปรับปรุงโครงสร้าง และหาตัวช่วยต่างๆ เพื่อแบ่งเบาภาระของพนักงานสอบสวน แต่ผู้เขียนยังถือว่าล้มเหลว เพราะในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกวันนี้ ก็ยังเป็นแบบพนักงานสอบสวนคนเดียวอยู่ ซึ่งก็น่าจะดีกว่า เนื่องจากการสอบสวนจะต้องรวบรวมเรื่องราวให้มีความสอดคล้องกันและชัดเจน ไม่เช่นนั้นนั้นอาจจะเลอะเทอะได้ เพราะต่างคนต่างทำ ส่วนการคานอำนาจขอให้ทำหน้าที่ขององค์กรอื่น ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ใช่เรื่อง

โครงสร้าง แต่เป็นเรื่องศักยภาพของบุคลากร ซึ่งเป็นเรื่องภายในขององค์กร ว่าจะ
ทำอะไรในการสร้างศักยภาพของร้อยละหนึ่งของร้อยคนให้เหนือกว่าอาชญากร

ดังนั้นผู้เขียนอยากเสนอแนะว่า ควรสร้างแรงจูงใจในการทำงานกับร้อยละ
ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะเมื่อมีงานมาก ร่างกายและจิตใจก็ยิ่งอ่อนล้าและหมดแรง
แต่กลับมีการสร้างกลไกตรวจสอบมากขึ้นเรื่อยๆ หลักการนี้ใช้ไม่ได้แล้ว เพราะ
กฎเกณฑ์และการลงโทษต่างๆ คงไม่ทำให้คุณภาพของงานเพิ่มขึ้นได้ ต้องแรง
จูงใจเท่านั้นที่ช่วยได้ ซึ่งคนในวงการตำรวจทราบดีอยู่แล้วว่าจะต้องใช้อะไรใน
การสร้างแรงจูงใจ

ปัญหาของร้อยละอยู่กับการทำงานหนักและต่อเนื่องตลอดเวลา เนื่องจาก
งานของร้อยละคือ คดีอาญาต่างๆ ที่ประชาชนได้ร้องทุกข์เข้ามาอย่างต่อเนื่อง
จนทำให้ร้อยละแต่ละคนมีปัญหาสำนวนคดีตกค้างเป็นจำนวนมาก สาเหตุส่วน
หนึ่งมาจากความยากลำบากในการรวบรวมพยานหลักฐาน และถ้าได้ขึ้นชื่อว่าคดี
อาญาแล้วนั้น ถือว่ายากทุกเรื่อง ยากตั้งแต่เริ่มรับคดีครั้งแรกคือ เริ่มจากต้องมี
การสอบสวนปากคำประชาชนที่มาแจ้งความ ซึ่งจะต้องมีการซักถามและบันทึก
คำให้การไปพร้อมกัน พร้อมทั้งพิมพ์รายละเอียดดังกล่าวอย่างน้อย 3 - 4 หน้า
กระดาษ ต้องทำบัญชีทรัพย์สิน ทำบันทึกต่างๆ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อส่ง
ของกลางตรวจพิสูจน์และรอผลการตรวจพิสูจน์

หากมีพยานบุคคลหรือพยานเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็ต้องติดตามสอบสวน
และรวบรวมไว้ทั้งหมด ต้องมีทักษะที่ดีในการบันทึก กล่าวได้ว่าการพิมพ์คดีต้อง
พิมพ์อย่างรวดเร็วมากๆ เพราะหากดำเนินการล่าช้าหรือใช้เวลานานเกินไป ผู้มาแจ้ง
ความก็จะเริ่มมีอาการหงุดหงิด และไม่พอใจ ประชาชนที่ไม่เข้าใจการทำงานก็จะ
คิดว่าการเดินทางมาแจ้งความเป็นแต่การมาพบร้อยละ และเล่าเรื่องราวให้ฟังเท่านั้น
หากประชาชนไม่รู้ขั้นตอนในการรวบรวมพยานหลักฐานของร้อยละ ก็จะทำให้
รู้สึกอึดอัดและไม่สบายใจ เพราะไม่เข้าใจถึงสภาพปัญหาของร้อยละที่ทำหน้าที่
อยู่

ในความยากลำบากหลายเรื่องดังที่กล่าวมานั้น ถือเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาส่วนนี้ คนที่ทำหน้าที่ร้อยเวรไม่เคยทำส่วนนี้ได้หมดหรอก เพราะคดีใหม่จะมีเข้ามาทุกวัน อีกทั้งคดีเก่าก็ยังทำไม่เสร็จ ต้องใช้เวลานานในการรวบรวมพยานหลักฐาน หากเทียบอัตราส่วนแล้ว คดีเข้าจะมีปริมาณที่สูงมาก คดีออกเมื่อสอบสวนเสร็จจะมีน้อยกว่ามาก ตลอดระยะเวลาการทำงานในหน้าที่ร้อยเวรก็จะเป็นเช่นนี้แหละ หน้าที่หลักคือ “เข้าเวร” ไม่มีวันเสาร์ - อาทิตย์ ไม่มีวันหยุด หากต้องการหยุดยาวเพื่อไปทำธุระส่วนตัว ก็ต้องให้คนอื่นเข้าเวรแทน เสร็จธุระก็ต้องมาเข้าเวรชดเชยคืนให้ แล้วไหนจะต้องอดหลับอดนอนเข้าเวรตอนกลางคืนอีกไม่หน้าซีด ตาเหลือง จะทนไหวหรือ ร้อยเวรมีหน้าที่ต้องรับคำร้องทุกข์จากประชาชน จนทำให้บางครั้งร้อยเวรก็ต้องทุกข์เอง ทุกข์ทั้งทางร่างกายและจิตใจบ้าง การโต้แย้งไม่เข้าใจกันในเรื่องต่างๆ ของประชาชน เพราะในการมาพบร้อยเวรนั้นทุกท่านต่างก็มีอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการจะตอบโต้คุณกรณีอยู่แล้ว

ดังนั้นในสาระของทุกเรื่องทุกคดีที่มีการแจ้งความลงสร้างความคิดให้กับทุกฝ่าย แม้แต่ฝ่ายร้อยเวรเองซึ่งต้องทำตัวเป็นคนกลางสำหรับทั้งสองฝ่าย อีกทั้งปัญหาในเรื่องสาระของงาน หรือจะเป็นปัญหาส่วนตัวของร้อยเวรเอง เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเรื่องเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับความเหนื่อยและความหนักของงาน เป็นต้น แต่เมื่อหน้าที่บังคับให้ต้องทำงานให้เสร็จก็ต้องทำให้เสร็จ ไม่ว่าจะมีปัญหาหรืออุปสรรคมากเพียงใดก็ตาม

และสาเหตุสำคัญของปัญหาในการทำงานอีกส่วนหนึ่งมาจากปัญหาการจัดระบบบริหารจัดการภายในองค์กรตำรวจเอง ที่ไม่สามารถตอบสนองต่อการงานได้ บางเรื่องบางคดีก็ต้องควักเงินเดือนส่วนตัวออกไปทำงานข้างนอก รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย จึงทำให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมา ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการทำงานทั้งสิ้น จนทำให้เกิดปัญหาการเรียกร้องทรัพย์สินจากประชาชนที่เข้าหาร้อยเวรตามมา ซึ่งความจริงเหล่านี้ไม่สามารถปฏิเสธได้เลย แต่ก็ไม่มีความจำเป็นต้องการจะค้นหา หรือต้องการให้เรื่องปรากฏออกมา และไม่ต้องการ

ให้ชุดคีย์ เพราะบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้องและถูกกล่าวถึงจะต้องมีอันดับต้องติดคุกติดตะรางไป เป็นสาเหตุที่ทำให้ร้อยละหลายคนต้องเจ็บทั้งใจและกายจากการทำงานที่ไร้การเหลียวแลจากระบบ

อาชีพการเป็นร้อยละเป็นเรื่องที่เลือกไม่ได้ ในอดีตใช้คำว่า “ถูกเตะมา” ฟังแล้วน่าเห็นใจจริงๆ คนที่ทำหน้าที่เป็นร้อยละหากทำอะไรผิดพลาด ก็จะได้โดนโทษหนักกว่าหน้าที่อื่น เพราะถือว่าเป็นเจ้าพนักงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม (เทียบเคียงได้กับอัยการหรือผู้พิพากษา) แต่ในเรื่องเงินเดือนและค่าตอบแทนนั้นอย่าได้ริหาญกล้าไปเทียบชั้นอัยการหรือผู้พิพากษาเลย เพราะร้อยละเป็นแค่ข้าราชการธรรมดาที่มียศเท่านั้นเอง จะบอกว่ามีความเชี่ยวชาญในการรับคำร้องทุกข์ มีประสบการณ์ทำคดีมาก็ร้อยละที่พันคดีก็ไม่ได้มีความหมายอะไร จึงเป็นสาเหตุให้ร้อยละส่วนหนึ่งขอย้ายออกจากหน้าที่การเป็นร้อยละสอบสวน จะได้ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยจากการรับคำร้องทุกข์ เพราะหน้าที่อื่นน่าจะสบายกว่า เงินเดือนก็ได้เท่าเดิม เผลอๆ บางตำแหน่งอาจจะมีตามน้ำด้วย เพราะอย่างไรเสียก็ขางน้ำไม่ได้...

ร้อยละ ๖๖ มาจากไหน

คนภายนอกอาจคิดว่าตำรวจที่เป็นพนักงานสอบสวน หรือที่เรียกว่า “ร้อยละ ๖๖” ทำงานบนโรงพักน่าจะทำงานสบาย ไม่ต้องไปตากแดดตากฝน แต่ในความเป็นจริงแล้วไม่ได้สบายเหมือนอย่างที่คิดเลย ร้อยเวรที่ต้องอยู่บนโรงพักเป็นเพราะหน้าที่บังคับให้อยู่ ห้ามไม่ให้ไปไหน เหมือนถูกผูกขาติดไว้กับเก้าอี้เพื่อรอรับแจ้งความร้องทุกข์จากประชาชนที่มาแจ้งความในคดีต่างๆ (ซึ่งมีเยอะมาก) บางวันต้องเข้าคิวแจ้งความกันเลยทีเดียว ออกเวรแล้วยังรับแจ้งความไม่หมดก็มี เพราะการทำคดีแต่ละเรื่องไม่ใช่เรื่องง่าย อย่างน้อยถ้าให้ละเอียดจริงๆ สำหรับร้อยละ ๖๖ ที่มีความเชี่ยวชาญแล้วนั้น ในหนึ่งคดีจะใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง แต่ถ้ายังไม่มีความเชี่ยวชาญสักเท่าไรนัก (บางคนอาจใช้เวลาเป็นวันก็มี) ดังนั้นคนที่เป็ร้อยละ ๖๖ ที่พอทำงานได้ อย่างน้อยต้องมีความสามารถ และสามารถปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้

- ✦ เข้าเวรทุกวัน วันละ 6 - 8 ชั่วโมง
- ✦ พิมพ์คดีได้ดีพอสมควร เพราะการบันทึกคำให้การของผู้มาแจ้งความจะต้องใช้ทักษะในการพิมพ์ดีดอย่างมาก เพราะหากใช้การเขียนด้วยมืออาจเกิดปัญหาทำให้ผู้บังคับบัญชาอ่านไม่ออก ซึ่งส่งผลต่อเนื่องถึงพนักงานอัยการที่จะอ่านไม่ออกไปด้วย ทำให้มีปัญหาในการยื่นฟ้องศาล
- ✦ มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายพอสมควรในการพิจารณาว่าคดีไหนควรจะได้รับแจ้งความอย่างไร
- ✦ รู้ประเด็นที่เป็นองค์ประกอบของกฎหมาย เพื่อใช้ในการซักถามให้ได้ข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆ

- ✎ รู้ขั้นตอนตามกฎหมายในการรับแจ้งความ ซึ่งผิดพลาดไม่ได้
- ✎ มีความเชี่ยวชาญในการตั้งคำถามเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงจากพยานต่างๆ ที่พยายามจะบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้ความจริงที่ถูกต้อง
- ✎ มีความละเอียดถี่ถ้วนในการไปเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในที่ที่เกิดเหตุ หรือสถานที่ต่างๆ ที่มีความสำคัญในคดี
- ✎ รู้ระเบียบวิธีปฏิบัติในงานสอบสวนอย่างครบถ้วนและแม่นยำ
- ✎ รู้หลักจิตวิทยาเบื้องต้นในการสื่อสารกับผู้มาแจ้งความร้องทุกข์ เพราะแต่ละคนล้วนมีอารมณ์ที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป ซึ่งมีหลายคดีที่ประชาชนแจ้งจับคนอื่นไม่ได้ ก็หันมาแจ้งความเพื่อดำเนินคดีกับ ร้อยเวรเสียเอง
- ✎ รู้จักถอดทวนคดีในบางครั้ง เมื่อถูกข่มขู่จากบุคคลบางกลุ่ม
- ✎ มีความขยันหมั่นเพียรในการรวบรวมพยานหลักฐานหลังจากรับแจ้งความไว้แล้ว
- ✎ รู้จักวินิจฉัยข้อเท็จจริงในเบื้องต้นของการรับแจ้งความ รู้จักประมวลเรื่องราวและวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากการสอบสวน ในการเสนอความเห็นทางคดีต่อพนักงานอัยการได้
- ✎ หากการรับแจ้งความเสร็จไม่ทันภายในเวลาที่เข้าเวร เมื่อถึงเวลาออกเวรแล้วก็จะต้องรับแจ้งความต่อไปจนกว่าจะเสร็จ จะบดให้ร้อยเวรคนอื่น ซึ่งเป็นเวรพลัดใหม่มารับแจ้งความแทนไม่ได้ เพราะถือว่าทุกคนต่างก็มีสำนวนคดีค้างอยู่เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน
- ✎ ในช่วงที่ว่างเวร (นอกเวลาเข้าเวร) จะต้องมาทำงานที่โรงพักเพื่อสะสมสำนวนเก่าที่ค้างอยู่ หรือรวบรวมพยานหลักฐานในคดีที่รับแจ้งความไว้ก่อนหน้านี้

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ต้องการให้ประชาชนเข้าใจ หากมีเหตุให้ต้องเดินขึ้นโรงพัก ก็ขอให้รู้ว่าร้อยเวรจะต้องดำเนินการให้ประชาชนที่มาแจ้งความร้องทุกข์กลับไปด้วยความพอใจ และเข้าใจกระบวนการปฏิบัติงานของการรับแจ้งความ ทุกปัญหาที่เกิดขึ้นและเดินเข้ามาหาร้อยเวรนั้นล้วนอยู่เหนือความคาดเดาทั้งสิ้น ในภาวะเช่นนั้นร้อยเวรจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาให้ผ่านไปไม่ได้ หากไม่สามารถหาทางออกที่ดีเพื่อสร้างความเข้าใจและความพอใจให้กับคู่กรณีได้ อาจเป็นเหตุทำให้ถูกร้องเรียนอย่างไรเหตุผลได้ ทำให้ต้องเสียเวลามาแก้ไขปัญหาการถูกร้องเรียนอีก บางเรื่องหากหาเหตุผลมาหักล้างข้อร้องเรียนไม่ได้ ก็ต้องถูกลงโทษทางวินัย หรือหากการทำงานนั้นเป็นความผิดพลาดในเรื่องกฎหมาย สิ่งนั้นอาจจะเป็นเหตุให้ต้องติดคุกได้เช่นกัน

ร้อยเวรทุกคนมีโอกาสสูงที่จะเจอเรื่องเช่นนี้ ซึ่งทุกคนต่างรู้ดีว่าร้อยเวรจะมีงานเยอะมาก พักไม่ได้ หยุดไม่ได้ หนีก็ไม่ได้ และทุกคนต่างก็มีงานหนักเหมือนกัน ดังนั้นการทำงานทุกอย่างอาจจะไม่เต็มร้อยหรืออาจจะมีผิดพลาดบ้าง แต่ความผิดพลาดของร้อยเวรที่ว่านั้น ผลลัพธ์ที่ได้จะทำให้เจ็บหนักกว่าการทำงานในหน้าที่อื่น ซึ่งบางครั้งอาจกล่าวได้ว่า ขึ้นอยู่กับดวงใครดวงมันเลยเชียวนะ

ตำรวจที่จะสามารถทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนหรือร้อยเวรได้นั้น จะต้องมีความรู้ด้านนิติศาสตร์บัณฑิต หรือจบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจเท่านั้น หากไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวก็ไม่สามารถทำหน้าที่สอบสวนได้ เพราะโดยหลักการของผู้ที่ทำหน้าที่ร้อยเวรในสายงานสอบสวนแล้ว จะต้องมีความรู้ทางกฎหมายเท่านั้น ในการปฏิบัติงานสอบสวน แต่ความจริงในอดีตที่ผ่านมาสิ่งที่คนในวงการตำรวจเข้าใจตรงกันคือ งานสอบสวนเป็นงานของตำรวจที่ไม่มีเส้นสาย แต่จบนิติศาสตร์มา ผู้บังคับบัญชาจึงเห็นว่าเหมาะสมจึงให้ไปทำงานสอบสวน

ปัจจุบันตำรวจที่ทำหน้าที่สอบสวนได้นั้นจะต้องมี “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบสวน” ด้วย ซึ่งจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพนักงานสอบสวน และมีการสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพดังกล่าว จึงจะถือว่าเป็นพนักงาน

สอบสวนที่สมบูรณ์ และได้รับคำตอบแทนหรือที่เรียกกันเองว่า “เงินประจำตำแหน่ง พนักงานสอบสวน” ซึ่งได้น้อยมากหากเทียบกับองค์กรอื่น ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการทำงาน ไม่คุ้มกับความเหน็ดเหนื่อยและเสี่ยงคุกเสี่ยงตารางเลย คนที่มีทางเลือกอื่นที่ดีกว่า จะหลีกเลี่ยงการมาดำรงตำแหน่งเป็นพนักงานสอบสวน หรือร้อยเวรทั้งนั้น

ตัวอย่างที่พอจะอธิบายในเรื่องนี้สังเกตได้จาก “ลูกนาย หลานนาย” หรือ “คนที่มีนามสกุลใหญ่ๆ” ที่มาเป็นตำรวจ น้อยคนนักที่จะมาทำหน้าที่เป็นร้อยเวร หากเสี่ยงไม่ได้จริงๆ ก็จะมาทำประมาณ 2 ปี แต่ทำให้พอพูดได้ว่าผ่านงานสอบสวนมาแล้ว หลังจากนั้นก็จะวิ่งเต้นโยกย้ายออกนอกสายสอบสวน ไม่มีใครดักดานอยู่ในงานสอบสวนถึง 10 หรือ 20 ปีกันหรอก เพราะยังทำมาแล้วยังเสี่ยงมาก ยิ่งอยู่นาน ยิ่งไม่มีความมั่นคงในชีวิตราชการมากขึ้น เพราะไม่รู้ว่าจะรุ่งขึ้นจะได้ไปอยู่แดนไหนของเรือนจำ

หากจะกล่าวเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น เช่น ทหารเหล่าต่างๆ ซึ่งทหารแต่ละเหล่าย่อมมีหน่วยรบและหน่วยสนับสนุน ทหารบางหน่วยห่างเหินจากการรบมาหลายสิบปี มีแต่การเตรียมพร้อมสำหรับการรบตลอดเวลาเท่านั้น และหากเทียบกับองค์กรตำรวจ หน่วยรบก็คืองานสืบสวน* และงานสอบสวน** นั่นเอง ซึ่งแยกออกเป็นฝ่ายสืบสวน และฝ่ายสอบสวน โดยทั้งสองหน่วยเปรียบได้ว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยรบต่อสู้กับอาชญากรและความไม่ถูกต้องของสังคม งานสืบสวน

* การสืบสวน หมายถึงการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด (ป.วิอาญา มาตรา 2 (10))

** การสอบสวน หมายถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ (ป.วิอาญา มาตรา 2 (1))

เรื่องเล่า จาก ร้อยเวร

(ตัวจริง เสียจริง)

รวบรวมเกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแบบอ่านง่าย เข้าใจง่าย กระชับ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านระดับประชาชนทั่วไป ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้และสาระเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งความร้องทุกข์ บ่นโรงพัก วิธีปฏิบัติในการติดต่องานบนโรงพัก ปัญหาที่มักเกิดขึ้นในการไปติดต่องานบนโรงพัก วิธีแก้ปัญห ความรู้เกี่ยวกับคดีอาญาบางคดีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น คดีลักทรัพย์ คดีละเมิดลิขสิทธิ์ กฎหมายยาเสพติด ฯลฯ และแง่คิดจากการทำงานของร้อยเวร เป็นต้น

ISBN 978-616-08-0468-9

9 786160 804689

135 บาท